

Nr 23.

Ankom till riksdagens kausli den 23 mars 1917 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret angående vissa ändringar i reglementet för riksgäldskontoret.

I en till bankoutskottet avlåten, den 8 innevarande månad dagtecknad framställning hava fullmäktige i riksgäldskontoret, under erinran, att fullmäktige i skrivelse till utskottet den 1 nästlidna februari föreslagit vissa förändringar beträffande de å riksstatens elfte huvudtitel anvisade anslagen till riksdags- och revisionskostnader m. m., hemställt, »dels att under en särskild avdelning i riksgäldskontorets reglemente intagas bestämmelser av följande innehåll:

Angående ersättning för olycksfall i arbete.

§ 82.

Vid skada till följd av olycksfall i arbete skall envar, som är anställd vid eller utför arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus och enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 är att anse såsom arbetare, vara berättigad att, i den mån han eller hon icke på grund av gällande stadganden för ifrågavarande personal kommer i åtnjutande av förmåner, motsvarande nämnda lags bestämmelser, av riksgäldskontoret utfå det felande; och skola vid inträffande olycksfall i arbetet bestämmelserna i samma lag i tillämpliga delar tjäna till efterrättelse.

Vad här ovan är stadgat gäller även beträffande den personal, som är anställd vid eller utför arbete för riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning.

dels och att i reglementets § 32 måtte införas stadganden av innehåll, att de ersättningsbelopp, som kunna komma att, vid inträffande skada till följd av olycksfall, av riksgäldskontoret utbetalas enligt bestämmelserna i reglementets § 82, skola utgå, beträffande personalen i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus av förslagsanslaget till »avlöningar och pensioner m. m. vid riksgälds- och riksdagsförvaltningen» och beträffande personalen hos riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning av förslagsanslaget till »riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus».

Till stöd för ifrågavarande framställningar hava fullmäktige anfört följande:

*Fullmäktiges
framställning.*

»På grund av stadgandet i § 3 av lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 angående rätt för Konungen att från tillämpning av lagen undantaga arbetare, som användas till arbete för statens eller kommuns räkning och vilka på grund därav tillförsäkrats ersättningar vid olycksfall i arbete, som finnas väsentligen motsvara ersättningar enligt lagen, hava fullmäktige, på sätt här i avskrift bifogade skrivelse utvisar under förutsättning av riksdagens bifall till förslag om erforderliga bestämmelser i sådant syfte, riksgäldskontorets reglemente, hos Konungen gjort framställning om undantag från lagens tillämpning för arbetare, som användas till arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus.

Då fullmäktige ansett lämpligt, att frågor om ersättning vid olycksfall till de personer, som äro anställda hos riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning behandlas i samma ordning, som kan komma att fastställas beträffande ovannämnda personal, hava fullmäktige i sagda skrivelse hos Konungen gjort enahanda framställning i fråga om berörda i riksdagens tjänst omedelbart anställda personal.

Fragan om utbytande av försäkringsplikten enligt förenämnda lag mot direkt ersättningsplikt gentemot samtliga här ovan omnämnda grupper av arbetare läser icke vara av någon större ekonomisk betydelse, då olycksfall i arbete endast mycket sällan pläga förekomma bland denna personal. Någon fördel synes dock vara att vinna, om riksgäldskontoret övertog ersättningsplikten. I sådant fall skulle nämligen något bidrag från riksgäldskontoret eller riksdagen ej behöva utgå till bestridande av omkostnaderna för försäkringsrådets och riksförsäkringsanstaltens verksamhet, och vidare skulle de förvaltningsbestyr, som försäkring i riksförsäkringsanstalten av personalen i fråga komme att medföra, undvikas.

Fullmäktige hava därför funnit det lämpligare, att personalen i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus ävensom hos riksdagen undantages från tillämpning av ifrågavarande lag och att denna personal tillförsäkras rätt att från riksgäldskontoret utfå ersättning för olycksfall i arbete, som motsvarar lagens bestämmelser. I anslutning till vad i ovan omnämnda skrivelse till Konungen anförts, få fullmäktige salunda föreslå, att härför erforderliga kompletterande bestämmelser intagas i riksgäldskontorets reglemente.

Därest nu ifrågavarande personal på sådant sätt berättigas till ersättning för olycksfall i arbete, som motsvarar olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser, torde det ligga i sakens natur, att fullmäktige vid förekommande olycksfall äga att i tillämpliga delar följa lagens föreskrifter angående bedömande av kroppsskadas beskaffenhet och

verkningar samt bestämmande av ersättning. Fullmäktige torde ock böra anses äga den rätt, som i lagens § 10 är tillerkänd försäkringsinrättning, nämligen att i vissa fall bereda skadad person eller livräntetagare vård a sjukvårds- eller annan anstalt. För undanröjande av varje tvivel i dessa avseenden synes det dock lämpligt, att uttrycklig föreskrift meddelas därom, att vid olycksfall i arbete bestämmelserna i lagen skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Skulle i något fall fullmäktige vara tveksamma vid bedömande av i samband med olycksfall stående fråga, lära fullmäktige genom att hänvända sig till riksförsäkringsanstalten eller eventuellt försäkringsrådet kunna erhålla nödig ledning för sitt omdöme i saken.»

Den i fullmäktiges framställning omförmälda skrivelse till Konungen är av följande lydelse:

»Enligt stadgandet i § 3 av lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 äger Konungen från tillämpningen av lagen undantaga arbetare, som användas till arbete för statens eller kommuns räkning och hvilka på grund därav tillförsäkrats ersättningar vid olycksfall i arbete, som finnas väsentligen motsvara ersättningarna enligt lagen.

*Fullmäktiges
skrivelse till
Konungen.*

I likhet med vad vissa ämbetsverk inom statsförvaltningen under förarbetena till nämnda lag uttalat, finna fullmäktige det ej heller föreligga något behov av försäkringsplikt beträffande den personal, som är anställd i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus, då rätten till ersättning för olycksfall i arbete kan på ett fullt betryggande sätt tillförsäkras denna personal genom särskilda bestämmelser därom i riksgäldskontorets reglemente.

Enligt gällande bestämmelser äger varje ordinarie tjänstinnehavare i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus att, då han av sjukdom — således även sjukdom till följd av olycksfall — är hindrad att förrätta sin tjänst, under tjänstledighet uppbära hela lönen samt dessutom, efter fullmäktiges prövning, under högst en månad varje år de för tjänsten anslagna tjänstgöringspenningarna. Sådant medgivande plägar undantagslöst lämnas. I händelse av sjukdom till följd av olycksfall kunna sålunda samtliga ifrågavarande befattningshavare under en månad varje år påräkna högre ersättning än som enligt olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser utgår. Därest sjukdomen skulle vara längre tid än en månad, äger, såsom nämnts, vederbörande tjänstinnehavare under återstående sjukdomstiden uppbära sin lön. Denna täcker beträffande åtta av de ordinarie befattningshavare, varom här är fråga, den ersättning, som utgår enligt olycksfallsförsäkringslagen, men icke beträffande övriga sju, för vilka sistnämnda begynnelselönen icke uppgår till två tredjedelar av hela inkomsten och därjämte understiger 1,800 kronor.

De för tillämpningen av avlöningsstaterna vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus gällande villkor och bestämmelser innehålla ytterligare att, om ordinarie tjänsteinnehavare på grund av sjukdom eller minskad arbetsförmåga är förhindrad att vidare på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden fullmäktige äga att öfverflytta honom på pensionsstat och därvid efter omständigheterna tilldela honom ända upp till hela lönen sasom pension. Att pensionen i alla förekommande kommande fall icke kommer att svara mot den livränta, som enligt olycksfallsförsäkringslagen skall utgå vid förlust av arbetsförmågan, framgår av ovan lämnade uppgifter.

Något stadgande i riksgäldskontorets reglemente eller vid avlöningsstaterna i Bihang till riksdagens protokoll 1917. 8. saml. 16 häft. (22—24).

fråga, som bemyndigar fullmäktige att vid olycksfall bekosta läkarvård eller läkemedel eller andra till arbetsförmågans höjande nödiga hjälpmedel, såsom kryckor m. m. finnes icke.

Däremot finnes i reglementet bestämt, att fullmäktige såsom begravningshjälp eller understöd för sterbhusen efter avlidne obemedlade tjänstemän och vaktbetjante vid riksgäldskontoret och f. d. generalassistentkontoret äga årligen disponera en summa av högst 225 kronor.

Till förmån för änkor och barn efter ordinarie befattningshavare i riksgäldskontoret finnes en änke- och pupillkassa; och är varje befattningshavare på ordinarie stat, med undantag av kvinnliga biträden, ovillkorligen skyldig att inträda i kassan och till densamma erlägga föreskrivna avgifter.

Pension från kassan utgår till änka och barn gemensamt eller, därest i äktenskapet icke finnes barn, som enligt reglementet för kassan är berättigat till pension, till änka ensam eller, om delägare efterlämnar pensionsberättigade barn men icke änka, till barnen gemensamt. Som pensionen utgör endast en fjärdedel av den ordinarie lön, som den avlidne delägaren senast i riksgäldskontoret innehaft, räcker densamma icke, när den utgår till änka eller till änka med barn, eller till flera barn gemensamt, att fylla olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser om livränta till efterlevande. Ej ens då pension utgår till ensam barn motsvarar den i alla fall livränta enligt nyssnämnda lags bestämmelser. Till delägaras föräldrar eller utom äktenskapet fött barn utgår från ifrågavarande kassa ej något understöd. Då kvinnligt biträde icke är delägare i kassan, utgår givetvis ej heller understöd till sådant biträdes efterlämnade make och barn.

Då änke- och pupillkassa för tjänst innehavare vid riksdagens bibliotek och riksdagens hus icke finnes, sakna dessa tjänst innehavares änkor och barn rätt till pension eller understöd.

För den extra personalen i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus finnas icke några bestämmelser om rätt till ersättning vid sjukdom eller olycksfall.

Den extra personalen i riksgäldskontoret utgöres av ett tjugotal extra biträden, såväl manliga som kvinnliga, samt ett antal extra vaktmästare. Den extra personalen i biblioteket består av två amanuenser samt en vaktmästare. I riksdagens hus utgöres den extra personalen, som antages av fullmäktige eller, efter deras uppdrag, av vice värden och överbaktmästaren i riksdagshuset, av ett antal eldare, en nattvakt, några portvakter och hisskonduktörer samt ett stort antal städerskor.

Vid jämförelse mellan olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser om ersättning till följd av olycksfall i arbete och de förmåner, som vid sjukdom eller dödsfall äro tillförsäkrade personal, anställd i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus, framgår sålunda:

att denna personal icke är berättigad till ersättning för läkarvård jämte läkemedel m. m. enligt lagens § 6 mom. 1 a);

att sjukpenning enligt lagens § 6 mom. 1 b) och § 37 samt livränta enligt § 6 mom. 2 beträffande de ordinarie befattningshavare, varom här är fråga, i ett flertal fall icke fullt motsvaras av de avlöningsförmåner eller pensioner, som kunna erhållas vid sjukdom;

att till begravningshjälp och understöd för sterbhusen efter obemedlad befattningshavare vid riksgäldskontoret finnes anslaget ett årligt belopp av 225 kronor;

att de från riksgäldskontorets änke- och pupillkassa utgående pensionerna i allmänhet icke fylla lagens krav på livräntor till efterlevande;

att pension eller understöd icke utgår till avliden befattningshavares fader eller moder, till barn utom äktenskapet eller till avlidet kvinnligt biträdes efterlevande make eller barn samt ej heller till änka och barn efter ordinarie befattningshavare vid riksdagens bibliotek och riksdagens hus;

att den extra personalen i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus icke är tillförsäkrad några förmåner, som motsvara ersättningar enligt olycksfallsförsäkringslagen.

Vad beträffar den personal, som är anställd hos riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning, finna fullmäktige något behov ej heller föreligga att genom försäkring i riksförsäkringsanstalten bereda denna personal de förmåner, som i olycksfallsförsäkringslagen äro bestämda, utan synes det fullmäktige, att frågor om ersättning vid olycksfall till sagda personal lämpligen böra behandlas i samma ordning som beträffande personalen i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus. En föreskrift angående ersättning vid olycksfall till den i riksdagens tjänst omedelbart anställda personalen torde kunna införas i riksgäldskontorets reglemente, som förut innehåller bestämmelse om utbetalning av arvoden till riksdagens ifråvarande personal.

Beträffande denna personal, som utgöres av ett stort antal tjänstemän och vaktmästare, finnas inga som helst bestämmelser angående ersättning vid sjukdom eller olycksfall.

För att alla de personer, som mot avlöning användas till arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek, riksdagens hus och riksdagen, skola utan försäkring komma i åtnjutande av ersättningar för skada till följd av olycksfall i arbete till belopp, motsvarande olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser, erfordras, såsom nämnts, särskilda föreskrifter därom i riksgäldskontorets reglemente; och hava fullmäktige för avsikt att hos innevarande riksdags bankoutskott framlägga förslag till bestämmelser av innehåll, att en var, som är anställd vid eller utför arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek eller riksdagens hus ävensom för riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning och som enligt lagen är att anse såsom arbetare, vid skada till följd av olycksfall i arbete berättigas att, i den mån han eller hon icke på grund av gällande bestämmelser skulle komma i åtnjutande av förmåner, motsvarande ersättningarna enligt olycksfallsförsäkringslagen, från riksgäldskontoret utfå det felande.

Fullmäktige anse sig emellertid böra redan nu underställa Eders Kungl. Maj:ts prövning frågan om undantag för nu ifrågavarande personal från tillämpning av lagen om försäkring för olycksfall i arbete samt få sålunda hemställa, att Eders Kungl. Maj:ts under förutsättning av riksdagens bifall till fullmäktiges här ovan angivna förslag, måtte från tillämpning av lagen undantaga arbetare, som användas till arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus ävensom för riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning.

Tryckta exemplar av gällande reglementen för riksgäldskontoret, med därvid fogade avlöningstater, samt för riksgäldskontorets änke- och pupillkassa biläggas.»

Jämlikt stadgandet i 3 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 äger Kungl. Maj:tt att från tillämpningen av lagen undantaga arbetare, som användas till arbete för statens eller kommuns räkning och vilka på grund därav tillförsäkrats ersättningar vid olycksfall i arbete, som finnas väsentligen motsvara ersättningarna enligt lagen.

Utskottet.

På grund av berörda stadgande hava fullmäktige, under förutsättning av riksdagens bifall till förslag om erforderliga bestämmelser i nyssberörda syfte i riksgäldskontorets reglemente, hos Kungl. Maj:t gjort framställning om undantag från tillämpning för arbetare, som användas till arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus.

Även frågor om ersättning vid olycksfall till de personer, som äro anställda hos riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning, hava fullmäktige ansett böra behandlas i samma ordning, som kunde komma att fastställas beträffande ovannämnda personal; och hava fullmäktige därför hos Kungl. Maj:t gjort enahanda framställning i fråga om sistnämnda i riksdagens tjänst omedelbart anställda personal.

Såsom fullmäktige erinra, torde frågan om utbytande av försäkringsplikten enligt förenämnda lag mot direkt ersättningsplikt gentemot samtliga här ovan omförmälda grupper av arbetare icke vara av någon större ekonomisk betydelse, då olycksfall i arbete endast mycket sällan lära förekomma bland denna personal. Den fördelen syntes dock stå att vinna, om riksgäldskontoret övertog ersättningsplikten, att något bidrag från riksgäldskontoret eller riksdagen ej behöfde utgå till bestridande av omkostnaderna för försäkringsrådets och riksförsäkringsanstaltens verksamhet; och vidare skulle de förvaltningsbestyr, som försäkring i riksförsäkringsanstalten av personalen i fråga komme att medföra, undvikas.

Fullmäktige hava därför funnit det lämpligare, att personalen i riksgäldskontoret och riksdagens bibliotek samt vid riksdagens hus ävensom hos riksdagen undantagas från tillämpning av ifrågavarande lag och att denna personal tillförsäkras rätt att från riksgäldskontoret utfå ersättning för olycksfall i arbete, som motsvarar lagens bestämmelser. I anslutning härtill hava fullmäktige sålunda föreslagit, att härför erforderliga kompletterande bestämmelser intagas i riksgäldskontorets reglemente.

Utskottet har för sin del icke något att erinra mot fullmäktiges föresvarande framställning och har därför ansett sig böra tillstyrka bifall till densamma.

Någon särskild föreskrift beträffande tiden för tillämpningen av de föreslagna tilläggsbestämmelserna synes icke vara erforderlig, då desamma äro beroende på tillämpningen av olycksfallsförsäkringslagen, vilken träder kraft den 1 januari 1918.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, •

att riksdagen må besluta,

att under en särskild avdelning i riksgäldskontorets reglemente intagas bestämmelser av följande innehåll:

Angående ersättning för olycksfall i arbete.

§ 82.

Vid skada till följd av olycksfall i arbete skall envar, som är anställd vid eller utför arbete för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus och enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 är att anse såsom arbetare, vara berättigad att, i den mån han eller hon icke på grund av gällande stadganden för ifrågavarande personal kommer i åtnjutande av förmåner, motsvarande nämnda lags bestämmelser, av riksgäldskontoret utfå det felande; och skola vid inträffande olycksfall i arbetet bestämmelserna i samma lag i tillämpliga delar tjäna till efterrättelse.

Vad här ovan är stadgat gäller även beträffande den personal, som är anställd vid eller utför arbete för riksdagen, dess utskott och delegationer samt tryckeriavdelning.

Beträffande fullmäktiges förslag att i reglementets § 32 måtte införas stadganden av innehåll, att de ersättningsbelopp, som kunde komma att vid inträffande skada till följd av olycksfall av riksgäldskontoret utbetalas enligt bestämmelserna i § 82, skola utgå av vissa angivna anslag, sammanhänger denna fråga med det här ovan omförmälda, av fullmäktige framställda förslaget om vissa förändringar beträffande de å riksstatens elvte huvudtitel anvisade anslagen till riksdags- och revisionskostnader m. m.

Över dessa framställningar kommer utskottet framdeles att avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 23 mars 1917.

På bankoutskottets vägnar:

THEODOR ADELSWÄRD.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hallin*, *Gustafsson*, friherre *Langenskiöld*, *Ekman*, *Wickman*, *Roos*, *Boberg* och *Sandler*, samt
av andra kammaren: herrar friherre *Adelswärd*, *Vahlquist*, *Berg* i Munkfors, *Molin* i Södertälje, *Jonsson* i Gumboda, *Borggren*, *Henrikson* och *Olsson* i Berg.

